

DECERNAREA PREMIILOR „MUZEUL EUROPEAN AL ANULUI 1994”. UN MUZEU DIN ROMÂNIA ÎN TOPUL EUROPEAN

dr. IOAN OPIRUȘ

I. Despre Belfast

Cine ar putea crede întâmplătoare alegerea Belfastului ca loc al decernării premiilor muzeului european al anului 1994, se înșală. Într-un timp și fel anume, s-au reunit peste 100 de reprezentanți ai muzeologiei continentale, în zilele de 11–14 mai, tocmai pentru a arăta că la Belfast, normalul poate reveni prin ambasadorii culturii. Prestigioasa asociație EMYA (European Museum of Year Award), care acordă aceste premii, pusă sub egida Consiliului Europei, lucrează din 1977, cu mult folos pentru înălțătoare scopuri: accesul liber al oamenilor la muzeu; democratizarea actului cultural prin muzeu; integrarea muzeului în comunitate.

La Belfast, în vecinătatea unei replici a Bing-Ben-ului — *Albert Clock Tower* — orice acțiune culturală, de pacificare și normalizare, este binevenită. Aici, un premiu muzeal este perceput, în largi cercuri, ca un însemnat eveniment cultural. Căci, în ciuda aparențelor, ce-ți arată efortul de comportament firesc în mijlocul confruntărilor zilnice, la Belfast, muzeele sunt în ofensivă. Aceasta, pentru că studenții de la Queen University — impozantă construcție datorată arh. Charles Lanyon — sau de la Magdalen College (aici pregătindu-se 12 000 de tineri), aspiră la normal. De altfel, frământata Irlandă, atât de verde și pătată de galbenul florilor de mai, tânjește pentru vremuri pașnice. Trecătorii spre Grădina Botanică, spre Palm House ori de pe Linenhall Street, vădesc nevoi culturale pe care le astâmpără la Craftworks Gallery, ori vizitând orgolioasă construcție a catedralei Sf. Ana (1899–1904). Alții își îndreaptă pași spre Ulster Museum ori spre dealurile după care se văd întinderile celui mai mare lac din insule, Lough Neagh. Nu

departe, depășind Fermanagh Lake, irlandezul accede la castelul normand Carrickfergus (1180).

Belfastul nu mai are azi nimic din sătucul veacului al XVII-lea, dar nici din proaspăt declaratul oraș la 1888. Cei peste 300 000 de locuitori ai săi, turiștii numeroși ce-l vizitează, indică o așezare cu multiple oferte, cerințe și probleme. Oamenii locului sunt orgolioși de originea și așezămintele lor culturale.

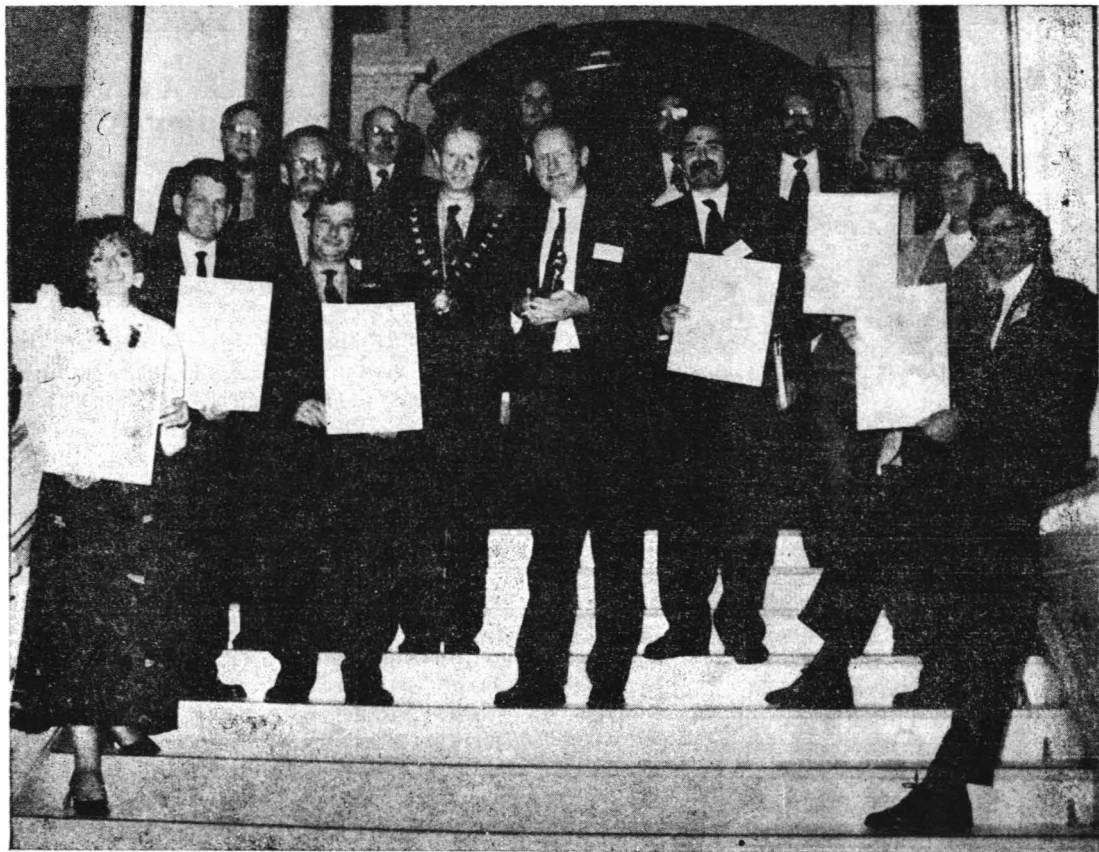
Centrul de conferințe și concerte de aici (2 235 locuri), dotat cu excepționale spații, constituie o imensă inimă artistică, iar muzeele tind să le reprezinte acestora nevoile cultural-istorice.

S-au făcut și se refac azi multe în Irlanda de Nord — în 1974 existau 2 muzee, acum 14!! Dar ceea ce este foarte însemnat, este cum sunt privite muzeele. Astfel, ele constituie o parte a schimbărilor sociale, societatea irlandeză făcând eforturi să privească mai bine, să înțeleagă, trecutul. Scopul acestor eforturi — reprezentate prin muzee într-o formă de oglindire obiectivă și rațională — este ca oamenii să perceapă trecutul în esența sa, cuprinzând conflicte și contradicții deopotrivă cu fondul realizărilor. Numai așa, se afirmă, originile conflictelor pot fi eradicat, iar viitorul poate fi pregătit.

II. Câteva muzee ale Irlandei de Nord

Ca român afirm mereu că suntem purtători ai unei istorii și ai unei civilizații milenare; de acord, cu toate, gândind însă că nu-i indeajuns afirmația, ci trebuind și acele instituții care să exprime, să împingă spre lume mărturiile invocate. Ori nimic nu vine să ne sprijine în mărturisitele noastre orgolii, ca instituțiile ce păstrează datele istoriei: muzeele și monumentele.

În Irlanda de Nord, muzeele și monumentele istorice, felul în care sunt îngri-

Reprezentanții muzeelor laureate pe anul 1994 de asociația EMYA

jite și li se oferă sprijin, constituie un *exemplu de grijă comunitară*.

Gazda Uniunii EMYA, *Ulster Museum*, este o instituție de rang național, cu un valoros inel de simpatie în jur. „Prietenii” lui Ulster Museum sunt cei care patronează reuniunile asigurând servicii însemnate și difuzând în cercuri largi date esențiale despre acesta. Concertul de harpă de bun venit din prima seară și tratația gazdelor a fost preluată, de altfel, de „Prietenii Muzeului Ulster”.

Muzeul din Ulster nu este ceva impresionant, deși este adăpostit de o construcție modernă ridicată în stil clasic la începutul veacului nostru. Ce surprinde, însă, este maniera expunerii: un sistem muzeografic activ tratând evoluționismul, dublat de forme multimedia. Acestea asigură publicului un acces profund la semnificația datelor privitoare la științele naturii în relația lor istorică cu

OMUL. Auditoriul muzeului dotat cu mijloacele tehnice audio-vizuale și un larg shop cu reproduceri, copii, obiecte tradiționale completează dotarea instituției. Aceasta se află într-o legătură strânsă cu școlile și universitatea, cu biserica și diferite comunități urbane sau rurale. După traficul vizitării, copii constituie publicul preferat.

La Cultra, lângă Belfast, în Down Town se vizitează alte două mari muzee:

Muzeul Transporturilor, inaugurat la 1 octombrie 1993, conține colecții de mijloace de transport căi ferate, marcând o istorie de 150 de ani în domeniu.

Muzeul este instalat într-o hală imensă, expunând diverse tipuri de locomotive, vagoane, căi ferate și instalații feroviare, adevărată radiografie domeniului, accentuată de prezentarea documentației de epocă. Un serviciu documentar bine

dotat indică accesul liber al oamenilor, iar copiii ce-l vizitează continuu, arată cui trebuie să dedicăm cu înțâietate muzeul.

Directorul dr. Alan Gailey conduce, tot aici, *Muzeul folcloric*, alt așezământ întins pe 180 de acri și aflat acum în profunde transformări. Gazda noastră nu uită să reamintească tuturor că în septembrie 1993 a participat, în România, la reuniunea Asociației europene a muzeelor etnografice în aer liber. Și că de la modelul românesc a plecat în reprezentarea acestui muzeu etnografic în aer liber, ce va găzdui în septembrie 1995 reuniunea Asociației Muzeelor etnografice europene în aer liber. O vizită aici, alături de dr. Ioan Godea și de dr. Rich. Hoggart, este un privilegiu. Rețin concepția de integrare, ce a făcut să se adune aici câteva forme tipice, un rând de case caracteristice veacului al XIX-lea, o biserică cu cimitirul compus din însemnele funerare puse deopotrivă de catolici și protestanți, o tipografie, ateliere diverse și chiar prima bancă irlandeză. Vizitarea ansamblului, recompus cu o grijă studiată față de detaliu, prilejuiește surprize: aici o casă de fermier, construcție de piatră cu grajdul la subsol și animalele în terenul în preajmă din față; dincolo terenul cultivat iar în apropiere caprele și oile marcând sursele de viață și ocupații tradiționale.

Dialogul cu gazdele este ilustrativ pentru a indica gândirea ce stă la baza unei lucrări atât de ample. Astfel, ni se reliefează programul de reinviere a unor meserii tradiționale, ce vor fi găzduite în muzeu în spații special destinate lor. Altele sunt proiectate pentru o tabără de tineri, dincolo pentru meseriași sau artiști, pentru cofetărie, restaurant cu mâncăruri specifice. Muzeul acesta se pregătește pentru ca din 1995, după câțiva ani de proiectare și efort sistematic de construcție, să primească sute de mii de vizitatori anual. Spațiile culturale complexe, cele de odihnă, servicii și spectacol, urmează o logică anume, punctând circuitul și servindu-l pe vizitator. Depozite mari moderne și laboratoare, un Centru de informare muzeală fac corp aparte, ele servind celelalte

funcții de gazdă ale muzeului. Întregul proiect indică implicarea autorităților administrative, ale vârfurilor politice și comunitare într-un program destinat să adune mărturii revelatoare ce privesc mediul rural și urban irlandez, să producă deopotrivă cultură, să servească loisir-ului, instrucției și educației.

După ce parcurgi vreo 30 de km dealurile line și colorate în galbenul florilor de mai, atingi așezarea de la Down, legată de patronul Irlandei, Sfântul Patrick, dominată de biserica din deal, cu cimitirul vechi în juru-i, necropolă a familiei *Cromwell*, vizităm *Down Country Museum*. Plasat în vechea închisoare a orașului, conservând celule de piatră, două curți interioare protejate de zidurile medievale originale, muzeul evocă pagini de istorie memorabile. De aici, începând cu veacul al XVIII-lea, au luat drumul Australiei mii de irlandezi. Drama acestora, reclusiunile detenției, cauze și efecte, sunt ilustrate prin expunerea unor mărturii impresionante. Discursului muzeal i se adaugă — sub forma spectacolului — argumente noi care îl introduc pe vizitator în atmosfera Irlandei medievale, luminându-l asupra istoriei acestor locuri.

Alt pasaj duce autocarele noastre muzeale la Portaferry, ce se oglindește în Strangford Lough. Feribotul ne transportă de pe un mal pe altul, unde un alt muzeu — un acvariu numit *Exploris* — reține atenția unor muzeografi preocupați de memoria continentului.

Acvariul de aici, modernă instituție de dată recentă, expune fauna marină specifică apelor ce înconjoară Irlanda. Sistematic, didactic și demonstrativ, *Exploris* constituie o aventură. Prin intermediul unui bazin, caracatița, meduza sau steaua de mare pot fi palpate de vizitator, acțiune prilejuită de muzeograf. Efectele sunt multiple dispărând mai întâi reacția de teamă față de fauna subacvatică și inoculându-se respectul pentru protecția vieții marine. Aici, ca și la Down Country Museum, un *shop* muzeal cu o largă varietate de obiecte produce pe seama muzeului, satisfăcând cerințele vizitatorului.

III. Regulile și învățămintele reuniunii EMYA

EMYA are un comitet compus din 14 personalități în domeniul muzeologiei contemporane, condus de dr. Richard Hoggart, cunoscut prin serviciile sale aduse la UNESCO. Ca director executiv acționează aici un alt specialist, prof. dr. Kenneth Hudson. Fiind o organizație asociativă profesională non profit, EMYA beneficiază de sponsorizări diverse. În 15 țări europene există corespondenți naționali, care fac cunoscute programele asociației. Scopul principal al EMYA este de a promova spre autoritățile competente europene muzeul ca instituție de tezaurizare și educație, de a-i susține rolul său major și demersurile publice specifice și de a pune în lumină realizările-etalon ale muzeografiei continentale. Un grup de raportori oficiali, care analizează candidaturile, cercetează fiecare din acestea la fața locului. Numai în urma raportului acestora¹, Marele premiu și mențiunile speciale sunt acordate, după o grilă foarte riguroasă. De exemplu, în 1994, din cele 5 candidaturi germane a fost reținută doar cea a Muzeului de Artă din Frankfurt/Main; din cele 4 muzee austriece n-au obținut nici unul sufragiile raportorilor; același fapt petrecându-se cu cele 4 candidaturi ale Elveției. Apreciind modernizarea mesajului muzeal, implicarea comunității ca și nivelul serviciilor educative, deopotrivă cu actualitatea tematicii și impactul public al acesteia, EMYA a operat — în 1994 — o primă selecție din cele 48 de muzee aparținând la 19 țări europene². În urma acesteia, cea de-a doua selecție a produs lista candidaților selecționați: 23 de muzee din 16 țări europene³. Din acestea, 6 muzee au primit *mențiuni speciale* (*Muzeul istoric al Marului război*, Péronne, Franța; *Muzeul de artă modernă*, Frankfurt/Main; Germania; *Muzeul Turnului*, Derry, Marea Britanie; *Muzeul Farnham*, Irlanda de Nord; *Museonder*, Hoenderloo, Olanda și *Muzeul Național Cotroceni*, București, România).

Muzeul Național al Danemarcei — Copenhaga, a fost laureat cu *titlu de Muzeu European al anului 1994*, iar

Muzeul Provincial al Laponiei — Rovaniemi, Finlanda, a primit *Premiul Consiliului Europei* pentru mesajul său particular pentru țările Europei⁴. Remarcăm din această simplă enumerare, câteva aspecte:

— din 1977 până în prezent au fost acordate 211 titluri: 13 premii europene de muzeu al anului, 18 premii ale Consiliului Europei, mențiuni speciale și citări personale (4),

— între țările exsocialiste remarcate se înscriu Ungaria și Slovacia (1993), Cehia (1992), Iugoslavia (1989), România obținând — prin persoana dr. Corneliu Bucur, directorul *Muzeului Civilizației Populare din România*, — o citare personală în anul 1993.

Cum ușor se observă, perceperea de către EMYA a realităților muzeografice din România s-a petrecut după recent citarea colegului sibian datorându-se „pentru a fi întreținut și dezvoltat muzeul său în ciuda dificultăților politice”⁵. Și ea fiind posibilă în urma depunerii candidaturii respectivei instituții în anul 1992. Progresiv, în 1993, depunându-se două candidaturi — Muzeul Satului și Muzeul Național Cotroceni — reacția EMYA nu a întârziat să se vadă, inclusiv din felul în care raportorul a prezentat instituțiile muzeale din țara noastră⁶.

Cele de mai sus ne obligă să observăm neincluderea muzeelor din România — până de curând — în circuitele de dialog și competiție europeană, plătindu-se, astfel, o gravă greșală a celor ce-au răspuns de prezentarea externă a instituțiilor culturale de specialitate.

O dată cu recunoașterea instituțională, întrevădeam o mai largă recepție a muzeografiei naționale, susținută în mod concret de valențele și valoarea patrimoniului, soliditatea rețelei de instituții, formele specifice de natură muzeală tehnică și seriozitatea grupului profesional ce servește rețeaua muzeală. Nu exagerăm, desigur, dacă prevedem în viitorul apropiat — în urma unor realizări muzicale fundamentate sau aflate în proiectare — accedarea României spre distincțiile maxime ale EMYA. Ansamblul muzeal

EUROPEAN MUSEUM OF THE YEAR AWARD

Special Commendation 1994

The Committee would like to take this opportunity of expressing its
appreciation of the achievements of

Cotroceni National Museum, Bucharest, Romania.

and has great pleasure in making this Presentation as a
permanent record of its esteem.

RICHARD HOGGART
Chairman

Preleș-Pelișor-Foișor, când va fi desăvârșit; Muzeul Național de Istorie, în sediul nou, prevăzut inițial; Complexul muzeal de la Bacău sau viitorul Acvariu de la Galați; Muzeul Civilizației Dacice și Romane de la Deva sau Muzeul Satului în perspectiva încheierii lucrărilor de extindere și redotare sunt potențiale instituții ce pot aspira la titlul suprem în ierarhia muzeologiei europene.

IV. Desfășurarea lucrărilor EMYA (12—14 mai 1994)

Cei 80 de participanți la lucrările EMYA de la Belfast au trăit febra unei conferințe de largă reprezentativitate, ai cărei artizani i-au asigurat un conținut de cel mai mare interes. Dezbaterile de specialitate au avut ca temă princeps *Old Wine in New Bottles. Has the traditional Museum had its day?* Seminarul

cu un astfel de subiect, a reunit mari personalități. Claude Labouret, din partea Institutului La Boétie (Paris, Franța), a analizat presiunile economice și politice ce pot produce schimbări în finanțarea muzeelor. Remarcând scăderea continuă a mijloacelor financiare publice, de stat, raportorul a sugerat noi căi de ordin privat, care să susțină activitățile muzeale de teaurizare, conservare-restaurare și cele publice. Rezultă, cu evidență, că muzeul constituie un instrument util la îndemâna administrației, care este datoare să-i asigure fondurile de acțiune și de dezvoltare. Dar și — esențialul — să ceară reprezentarea intereselor ei culturale prin demersul muzeal.

Cunoscutul ziarist francez a surprins, în analiza sa, elementul de investiții economico-sociale prin muzee. Din ce în ce mai mult, a relevat el, muzeul trebuie să apeleze la experți care să-l orienteze în materie de costuri, productivitate, proiectarea bugetară. Și — nu în ultimul rând — la cercuri de afaceri, care să-i susțină interesele economice. Fără un gen de parteneriat, inteligent construit, muzeul nu va rezista în competiție cu alte instituții cu susținerea intereselor private. Concluzia sa, deloc optimistă, a fost rezumată de aserțiunea: „*Muzeele trebuie să se pregătească pentru vremuri grele!*”

Un alt referent, directorul Consiliului Muzeelor din Irlanda de Nord, Aidan Walsh a abordat tema *Muzeul și schimbările sociale*. Privit în perspectiva ultimelor 4—5 decenii, muzeul irlandez a „crescut” o dată cu radicalele schimbări economice. Depopularea așezărilor rurale și exodul spre orașe, au produs decăderea vieții tradiționale, lovind nucleul familial, mese-riile vechi și obiceiurile ancestrale, lărgind tensiunea socială. Industrializarea și urbanizarea — a accentuat raportorul — au produs grave urmări pe seama societății irlandeze, între care și un turism agresiv apreciat drept componentă necesară a dezvoltării economice.

Analist avizat, Aidan Walsh vede un muzeu orientat obligatoriu spre istoria locală, inclusiv cea contemporană, care să prezinte interinfluențele și să exploreze mutualitatea culturilor de grup.

Un muzeu static, tradițional, fără să răspundă semenilor în a se recunoaște aici, prin rădăcini spirituale, nu va rezista impactului actual. Doar redefinindu-și rolul, prezentând corect presiunile societății contemporane, apelând la nou, (nou auditoriu; nou orar; noi servicii; o nouă filozofie și deontologie profesională) el poate rezista. Interesante au fost și reflexiile sale legate de turism: se cere un turism de patrimoniu legat direct de muzee și monumente care să permită evidențierea identităților culturale și de grup (etnic, religios); care să concure la refacerea calității vieții familiale, comunitare și individuale.

Raportul prezentat de directorul *Muzeului european al anului 1994* (Muzeul Național al Danemarcei), prof. dr. Olaf Olsen s-a centrat pe *Noile căi de prezentare a istoriei naționale*⁷. Conducând o instituție ce s-a reorganizat, după o muncă de 14 ani, într-un spațiu nou, complementar celui istoric din centrul Copenhagăi, raportorul a convins asupra demersului muzeotehnic destinat publicului, argumentat de Fundația Egmont. Noua structură spațială, tehnologia multimedia, show-ul *son et lumière*, spectacolul muzeal sunt azi cerințele modernizării. Chiar dacă observa că The Time Machine din Epcot Centre Florida, sau Viking Centre din York, *Futuroscop-ul* de la Poitiers, Centre Pompidou — construind programe culturale de larg impact public — lovesc în receptarea zonelor și a monumentelor istorice în sine, adresându-se unilateral, nu putem să nu reținem impactul pe care acestea îl au. Tinzând spre alt tip de expunere, cât mai atractivă și populară, nu trebuie lăsat să se uzeze populismul și simpla industrie a timpului liber. Comercializarea excesivă a culturii — afirma Olaf Olsen — ne obligă să proiectăm noi muzee, axate pe căi active de atragere și convingere a publicului.

Derek Kinnen, informatician și director la Northern Ireland Centre for Learning Resources a prezentat raportul *Multi media interactivă în muzeu*, completare binevenită a temelor anterioare. Susținând că tehnologiile noi, interactive, constituie șansa ieșirii din pasivitatea instituției

tradiționale, Derek Kinnen a exemplificat prin proiectul „Timescapes”, rezultat după 10 ani de experiență în domeniu. Acesta prezintă istoria Irlandei din mezolitic până în sec. XX, astfel încât — în 9 timpi — utilizatorul să rămână continuu în centrul mediului pe care-l explorează: natural (ecosistem), construit și reconstruit.

Un ultim subiect prezentat de Richard Tibbot (L & R PLC, European Museum Consultancy) privește *Muzeul și turismul*. De natură să fie stimulat interesul participanților, acesta a expus riscurile și consecințele industriei turismului. Și în acest caz cercetarea opțiunilor, ofertei și posibilităților reale contribuie la o bună organizare. În finalul actului turistic, beneficiul îl constituie detensionarea umană.

Observăm în tratarea temei ideii cu totul noi: turismul de masă dar compus din indivizi cu gusturi, cereri și pretenții diferite; turismul trebuie proiectat și programat în funcție de potențialul cultural și de nivelul comportamentului; a face turism prin muzee înseamnă a crea facilități și servicii corespunzătoare și din timp, deci trebuie ca acestea să fie modernizate și pregătite cu servicii pentru public, spații comerciale, grupuri sanitare, parcaje, mijloace de transport inclusiv pentru handicapați, materiale diverse pentru prezentare.

Surprinzătoare ni s-a părut respingerea noțiunii de *turist*, considerată o abstracție fără conținut, și introducerea celei de *vizitator* — *OM*, care dă substanță și conținut relației cu patrimoniul, cu arta și cultura.

Discuțiile colocviale din 12 mai au durat până seara târziu, prelungindu-se în ambianța sediului lui Belfast Harbour Commission's for The Flogas Limited, în vechea zonă comercială. Ele au marcat, apoi și în grupuri restrânse, dezbaterile participanților, revenind cu acuitate și mare frecvență. Iată deci că politica muzeală — transformarea, refacerea muzeelor, modernizarea și readaptarea lor cerințelor lumii de mâine — constituie o latură a concepției oficiale despre cultură. Ea trebuie să preocupe în modul cel mai

direct statul, respectivele instituții conlu-crând esențial la asigurarea nivelului cultural a câtorva generații. Promovând muzeele, statul se asigură prin investiții culturale (conservarea valorilor istorice, de artă etc.) răspunzând deopotrivă cerințelor economice ale societății. Muzeele produc deci capital, pun în mișcare mijloace financiare, iar prin educație marchează atitudinile prohabitat, de respect a valorilor culturale prelungindu-se acestora durata în timp, conducând astfel la economii enorme. Totodată, muzeele ajută la formarea personalității, stimulând și producând, descoperind și cultivând abilități tehnice, artistice, comerciale.

În ziua de 13, interviul la scenă deschisă, între dr. Hoggart și candidați ne-a prilejuit încă o dată ocazia unui dialog public excepțional. Alături de toți candidații selecționați, reprezentanții Muzeului Național Cotroceni (dr. Ioan Opreș) și Muzeul Satului (dr. Ioan Godea) au răspuns prezentând problematica muzeografiei românești contemporane.

Parlamentul Irlandei de Nord — deschis la 22 iunie 1921, construcție neoclasică masivă ce domină orașul, fiind plasată într-un fundal al unei uriașe grădini —, este cunoscut sub numele de Palatul Stormont. El a fost terminat în anul 1932 și grav lovit de bombe germane la 4–5 mai 1941. Din toată alcătuirea lui, au scăpat intacte frumosa sece vitralii, ce apucaseră să fie scoase și protejate înainte de fatidica dată. Intrând printr-un hol central, ai acces la cele două camere — a lorzilor și cea a comunelor —, decorate simplu, într-o manieră ce impune prin austeritate. Salonul de onoare al banchetelor plasate la etaj a fost rezervat în seara de 13 mai primirii participanților la prestigioasa reuniune.

Primăria Belfastului (citty Hall), clădire în stil Renaissance, ridicată între 1898 și 1906, a cunoscut și ea tumultul și emoțiile, căci în seara zilei de 14 mai aici s-au decernat premiile EMYA. Plasată în Donegall Square, impunând prin piatra de Portland și acoperiș masiv de

cupru, în holul ei central placat în marmură de Brescia, Pavonazzo, cu o scară monumentală din marmură de Carrara. Primăria este un *Memorial* al oraşului. Vitralii masive înscriu pagini din istoria corporaţiilor şi eroii irlandezi din primul şi al doilea război mondial; portretele regale (Eduard al VII-lea şi regina Alexandra) însoţesc pe acela al lui Frederick Robert Chichester. Earl of Belfast (1817—1853) şi ale lui Sir Crawford şi Lady M. C. Gullagh (primar între 1914—1916, 1931—1941, 1943—1945) într-un spaţiu marcat de coloane de marmură grecească de Cippalino. Lucrări de pictură murală în ulei, ce aparţin lui John Luke, se ataşează statuii semnate de Patrick von Dowell sau tabelelor de marmură ce menţionează primarii, clericii şi şerifii Belfastului.

În spaţiul marcat de celebra deviză *Pro tanto quid retribuamus*, înscrisă în frontonul primăriei, alături de armoniile acesteia (calul de mare, lupul, clopotul, ambarcaţiunea medievală) a răsunat, în seara zilei de 14 mai, *Balada* lui Ciprian Porumbescu. După o prezentare ce elogiase România de azi şi cel mai modern muzeu al ei — Muzeul Naţional Cotroceni —, desprindem din cuvintele dr. Hoggart, valoarea deosebită a patrimoniului ce-l deţinem şi efortul nostru specializat, ce a adus, la Belfast, o cuvenită recunoaştere oficială.

EUROPEAN MUSEUM OF THE YEAR AWARD

1994

List of candidates

Austria:	Graz: Hanns Schell Collection — Österreichisches Museum für Schloß und Schlüssel Kötschach-Manthen: Museum 1915 — 18 Mürzzuschlag: Brahms-Museum Oberwölbling: Internationales Son- der-Museum
Belgium:	Gent: Museum voor Sierkunst
Croatia:	Varazdin: Gradski Muzej (from 1993)
Cyprus:	Nicosia: Cyprus Jewellers Museum
Denmark:	Copenhagen: Nationalmuseet Kolding: Museet på Koldinghus Skjern: Skjern-Egzaal Museum
Finland:	Rovaniemi: The Provincial Mu- seum of Lapland
France:	Nice: Musée Matisse Péronne: Historial de la Grande Guerre

Germany:	Dortmund: Mahn- und Gedenk- stätte Steinwache Frankfurt: Museum für Moderne Kunst Cöppingen: Jüdisches Museum Saarbrücken: Regionalgeschichtli- ches Museum Schleisheim: Zentrum für Geschi- chte der Luft- und Raumfahrt
Great Britain:	Bath: The Building of Bath Mu- seum Birmingham: Jewellery Quarter Discovery Centre Cheltenham: Art Gallery and Mu- seum Derry: The Tower Museum Farnham: Museum of Farnham Leicester: Snibston Discovery Park London: The Wellcome Centre for Medical History London: Wimbledon Lawn Tennis Museum St. Helier: Jersey Museum Oinouses: Maritime Museum
Greece:	Cobh: The Queenstown Story
Ireland:	Dublin: The Irish Museum of Modern Art Tralee: Kerry County Museum
Italy:	Genoa: Museo Navale Genoa: Raccolte Frugone Siracusa: Museo del Papiro Torgiano: Fondazione Lugarotti: Museo del Vino
Netherlands:	Amsterdam: Allard Pierson Mu- seum Hoenderloo: Museonder Workum: Jopie Huisman Museum
Norway:	Fjaerland: Norwegian Glacier Mu- seum
Portugal:	Lisbon: Museu Nacional do Azulejo Lisbon: Museu da Rádio
Romania:	Bucharest: Cotroceni National Mu- seum
Slovenia:	Piran: 'Sergej Masera' Maritime Museum Velenje: Kaznikova domacija (Kar- nik Home)
Sweden:	Jönköping: Jönköpings länsmu- seum
Switzerland:	Montreux: Musée du Vieux Mon- treux Reihen: Spielzeug, Dorf- und Reb- baumuseum Zollikon: Museum Schweizer He- tellierie Zürich: Johann Jacobs Museum

NOTE

¹ Vezi *European Museum of the Year Award* 1994, p. 56—61

² Vezi Lista candidaţilor în anexa 1

³ Vezi *European Museum of the Year Award* 1994, p. 60.

⁴ Ibidem, p. 61.

⁵ Ibidem, p. 69.

⁶ Ibidem, p. 46—47

⁷ La acest subiect am contribuit cu o intervenţie.